

Gondolatok a területi apparátusok vezetésének átalakításához

A politikában verseny van, ezért az MSZMP területi szerveinek is célszerű starthelyzetbe hozni magukat. Választási programmal rendelkező, koalícióképes politikai párttá kell válni. Ehhez pedig szervezeti változások is szükségesek.

A területi (városi, megyei) apparátusok jelenlegi irányítási szisztémájukkal, működési mechanizmusukkal csak nehezen tudják kezelni a környezeti változásokat, s még kevésbé tudja őket be-, és elfogadni a társadalmi környezetük.

Mivel számos korábbi program nem, vagy csak töredékeiben valósult meg, ezért ma legalább annyira fontosak a pártot és annak programját hitellel képviselők, mint maga a program. Különösen jelentős az elsőszámú vezetők személye.

Napjainkban a pártnak olyan vezetőkre van szüksége, akiket elfogad a párton kívüli közvélemény is; akik felkészültek a közszereplésre és meg tudnak felelni egy szélesebb, igényesebb népképviseletnek.

Fontos, hogy az MSZMP minden vonatkozásban alkalmas személyiségeket nyerjen meg politikájának képviselőire, olyanokat, akik - elfeledve az érvek helyett használt hatalmi szót -, hosszú távra alapozhatják meg a demokratikus kibontakozást.

E célok elérésének egyik eszköze lehetne - mind a városokban, mind a megyékben - egy, a párttal egzisztenciális függőségben nem lévő, nem függetlenített, de aktív tevékenységet végző pártelnök választása. Erre, ha nem is ezzel az elnevezéssel, de tartalmában megegyezően már van egy-egy megyei, városi és kerületi példa.

Ő volna a párt területi képviselője, a testület igazi vezetője, a területi kontroll fő gyakorlója. Természetesen itt nem a kommunista mozgalomból ismert "disz" pártelnöki funkcióra gondolok. Ellenkezőleg; a testület akaratát a végrehajtó apparátus felé közvetítő vezetőről lenne szó, ami által határozottan elválasztódna a testület és az apparátus.

Be kell látni, hogy a sikeres vezetők ma megfizethetetlenek a párt számára, ezért a "ki alkalmas" elv helyett a "ki ne legyen" elv érvényesül. Így azonban olyan körből lehetne jelölteket állítani

az elnöki tisztre, akik ma azért nem vállalják az első titkári posztra történő jelölést, mert biztos és bejáratott pályájukat nem áldozzák fel a bizonytalan, rövid időközönként, választás útján mérlegelt pozícióért. Ezáltal kiküszöbölődne a kontraszelekció, s lehetővé válna a tényleges frissítés is.

A "valóság talaján" állva ők nem záródnának be az elszigetelt apparátusi világba. Ugyanakkor elkerülhető az a veszély is, hogy a funkció féltése, a székhöz való ragaszkodás fölébe kerül a párt valós érdekei képviselésének. A társadalmi elnök léte (mivel egzisztenciálisan, anyagilag nem kötődik a párthoz) megoldaná azt a régi gondot, mely szerint a leköszönő első számú vezető esetében többnyire feszültséget okoz a tisztességes visszavonulás, a további aktív tevékenység, így viszont a párt is bátrabban nyulna a megérett felmentésekhez.

Az apparátus és a napi operatív munka összehangolását, választott ügyvezető titkár látná el. Az apparátusban pedig a feladatok függvényében változó látszámú szakértő munkacsoportok létrehozása célszerű; magas fokon képzett, vitára kapcsolatteremtésre alkalmas, a területet ismerő, jól megfizetett személyekből. Így miközben növekedne a testület súlya, az apparátus visszakapná tartását, hitét, tisztázódna szerepe, amely nélkül megint csak nem várható érdemi változás.

Végül még egy kérdés: Kik tölthetik be az elnöki funkciót? A válasz egyszerű: mindenki, aki megfelel a kívánalmaknak. Kivéve néhány speciális munkaterületen (államhatalmi, államigazgatási szervekben) dolgozót, mint például a bíróság, az ügyészség, a rendőrség, a honvédség, stb. vezetőit. S mivel az állam és a párt ilyen fokú összefonódása egyáltalán nem kívánatos, ezért tanácsai vezetők sem jöhetnek számításba.

A szükséges lépések halogatásával a válsághelyzetet konzerválja a párt. Határozott, gyors döntések kellenek, amit a gondolkodó így fogalmazott meg: "A politikában helytelen középuton járni, mert ez az az út, amelyen az ellenséget nem lehet legyőzni, a szövetségeseket, a barátokat pedig nem lehet megtartani." Márpedig a szövetségesek megszerzése kulcskérdéssé válik egy baloldali koalíció létrehozása érdekében.

Kaposvár, 1989. március 27.

Gyenesei István
a Somogy Megyei Reformkör tagja
a megyei tanács elnöke

Nyílt levél az MSZMP Központi Bizottságához

Az MSZMP Budapesti Reformköre támogatásával
Birtosítja a májusi pártkonferencián kialakult
reform-irányvonalat, annak minden következt-
len sége ellenére. Helyeseljünk a demokratikus
többpártrendszer létrehozására irányuló erőfeszít-
éseket. Ugyanakkor úgy látjuk, a pártok belső
demokrácia elégtelen, a pártokak partnerisége nő.
Elképesztően, hogy az MSZMP Komoly partnerévé
és rivalizává válhasson más politikai pártoknak
mindaddig, amíg megszűlva demokratikus
politikai párt nem velik maga is.

Országunk tovább ramló társadalmi-gazdasági
helyzetéért nem várhatjuk mást a feladót-
ságot. Sűrű az idő, amint hamarabb - nem
jelző-kint - pártprogram szükség, melyet
tény-és szakmai jelképezzen. Ehhez mérlegre
kell tenni a párt múltját, elvétele a megőrzendő
értékeket mindából, amivel radikálisan akadémiai
szükség.

Mindenne a párt legfelsőbb szerve ~~is~~ hivatott.

Ezért javasoljuk rendkívüli pártkongresszus
összehívását május-június folyamán, ~~dekoratív~~

A Kongresszus konstitúcia a párt (esetleg más
néven köztársasági) nyilatkozatához, támogatást
nyújtana az ország felemelkedését szolgáló
nemzeti összefogást célzó politikáinak, a további,
erősakurtes, reformok útján megvalósuló
haladáshoz.

1989. március 29.

Az MSZMP Budapesti Reformköre